

Motion till riksdagen 2018/19:2328

av Åsa Lindhagen m.fl. (MP)

Bättre tillgång till teckenspråksutbildning för anhöriga

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av förbättrade villkor för teckenspråksutbildning för föräldrar, syskon och andra nära anhöriga och tillkännager detta för regeringen.

Förbättra villkoren för TUFF-utbildning

Att kunna kommunicera så väl som möjligt med varandra är bland det viktigaste av allt för föräldrar och barn. Samtidigt kommer signaler från föräldrar till döva barn, hörselskadade barn och barn med språkstörning om att de inte ges rätt förutsättningar för en god kommunikation.

Sedan 1981 är teckenspråket ett officiellt språk, och 1997 beslutade riksdagen att föräldrar till barn som är beroende av teckenspråk för sin kommunikation ska erbjudas teckenspråksundervisning, vilket kommit att kallas TUFF-utbildning, teckenspråksutbildning för vissa föräldrar.

Antalet timmar som TUFF-utbildningen omfattar är 240, vilket kan anses vara i underkant för att klara att lära sig ett helt nytt språk och kunna kommunicera väl med sitt barn. Det kan finnas andra påbyggnadsmöjligheter, men förutsättningarna för att ta del av dessa är ojämlika. Konsekvenserna blir att språkbarriärer riskerar att uppstå mellan förälder och barn och att föräldrarnas möjligheter att vara ett stöd för sitt barn försvåras. Föreningen Teckenspråkets Röst pekar på hur smärtsamt det kan vara när barnen inte kan förmedla sina tankar och känslor till föräldrarna och slutar kommunicera. De lyfter också utmaningarna i att vara ett fullgott stöd i skolarbetet om man som förälder har bristande teckenspråkskunskaper.

Det är därför önskvärt att antalet timmar TUFF-utbildning som erbjuds utökas till en nivå som är mer rimlig för att föräldrar och barn på ett fullgott och tryggt sätt ska kunna kommunicera med varandra. Därutöver bör det finnas möjlighet till ytterligare timmar TUFF-utbildning vid behov. Det är också viktigt att utbildning erbjuds till syskon i

utökad utsträckning och att även andra nära anhöriga ska kunna ta del av utbildningarna. Ett barn kan leva i en konstellation med flera vuxna som i lika hög utsträckning som en biologisk förälder behöver kunna kommunicera med barnet. Ett stjärnfamiljsfokus behöver därför finnas med som en självklarhet.

Utöver en utökning av timmarna bör villkoren för att ta del av utbildningen ses över, exempelvis hur tillfällig föräldrapenning för TUFF-utbildning fungerar. Det finns en viktig poäng i att föräldrar ska kunna gå utbildningen samtidigt, vilket vi fått signaler om är något som inte fungerar med dagens föräldrapenning.

Det är också angeläget att utbildningstillfällen finns under olika skeden av barnets utveckling för att undvika språkbarriärer exempelvis när barnet kommer upp i tonåren, en mycket viktig tid i barnets liv då språket också är mer utvecklat än när barnet var litet. Föräldrar behöver kunna kommunicera med sina barn så väl som möjligt under hela barnens uppväxt.

Sammanfattningsvis behöver villkoren för TUFF-utbildningarna ses över och förbättras med inriktningen att antalet timmar ska utökas och att utbildningarna i tillräcklig omfattning ska vara tillgängliga för syskon och andra nära anhöriga. Vid utformningen av förbättrade villkor för att ta del av utbildningen bör vi studera de nordiska grannländernas regler och erfarenhet samt de erfarenheter som finns hos både organisationer, föräldrar, barn och utbildare.

Åsa Lindhagen (MP)

Maria Ferm (MP)

Jonas Eriksson (MP)